

NEW _____

GEMEENTE OSS POSTKAMER	
Datum:	27 JAN 2025
Afdeling	RO
kopie RG	

PER AANGETEKENDE POST

College van burgemeester en wethouders van de
Gemeente Oss
afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling
Postbus 5
5340 BA OSS

College van burgemeester en wethouders van de
Gemeente 's-Hertogenbosch
Postbus 12345
5200 GZ 's-Hertogenbosch

NewGround Law B.V.

Advocaten en Notarissen
Symphony Offices (5de verdieping)
Gustav Mahlerplein 27
1082 MS Amsterdam
Nederland

Postbus 7975
1008 AD Amsterdam
Nederland

mr. E.M.N. (Erwin) Noordover
E: erwin.noordover@newgroundlaw.com
T: +31 85 808 13 28
M: +31 6 50 24 69 91
F: +31 85 808 13 39
W: newgroundlaw.com

Datum: 24 januari 2025

Betreft: Windcollectief Oss – Den Bosch – Zienswijze Ontwerp Programma Duurzame Polder &
Duurzame Polder plan-MER

Uw kenmerk: Ontwerpprogramma Duurzame Polder; zaaknummer 17252559

Geachte Colleges,

Namens cliënte, Windcollectief Oss – Den Bosch B.V., statutair gevestigd te Deelenweg 1, 5398 JG Maren-Kessel ("**Windcollectief**"), dien ik hierbij tijdig een zienswijze in op het Ontwerp Programma Duurzame Polder ("**Programma**") en het bijbehorende milieueffectrapport ("**plan-MER**").

Het Windcollectief Oss – Den Bosch is sinds 2016 bezig met de ontwikkeling van een windpark in de polder. Vanaf het eerste begin is het doel geweest om samen deze polder robuust en toekomstbestendig te ontwikkelen, met oog voor elkaar, de omgeving en de planeet. Een windpark is een goede optie voor die ontwikkeling. Daarmee kan de polder ook bijdragen aan de duurzame energiebehoefte van de gemeenten Oss en Den Bosch binnen de RES-regio Noordoost Brabant.

Het Windcollectief staat in principe positief tegenover het Programma en draagt graag bij aan het behalen van de doelstellingen van de gemeenten. Cliënte ziet echter wel enkele punten die in de weg staan aan dan wel niet aansluiten bij het behalen van de doelen, zoals gesteld in het gemeentelijke beleid. Cliënte kan zich daarom met het Programma in de huidige vorm niet verenigen. Het is de wens van de gemeente Oss om met de vaststelling van het Voorkeursalternatief ("**VKA**") voldoende zekerheid te hebben dat de beoogde doelstelling wordt gehaald. Dit is echter naar het oordeel van Cliënte niet mogelijk, zoals in deze zienswijze nader uiteengezet. Met deze zienswijze wordt namens Cliënte naar voren gebracht op welke wijze het Programma moet worden aangepast om alsnog afdoende bij te kunnen dragen aan de gemeentelijke doelstelling.

De hiernavolgende punten uit deze zienswijze zijn, onder meer, eerder naar voren gebracht in brieven van 14 juli 2023, 1 november 2023 en 28 maart 2024 namens het Windcollectief. Tot op heden hebben uw gemeentes nagelaten adequaat te reageren op deze brieven en de inhoud daarvan te betrekken in uw besluitvorming over de invulling van de polder. Dit wordt wederom bevestigd door het Programma en het plan-MER, aangezien daarin geen rekening is gehouden met de inhoud van genoemde brieven. Uw Colleges worden daarom met klem verzocht de eerder toegestuurde brieven en deze zienswijze te betrekken bij de vaststelling van het Programma.

1 DE OPWEKOPGAVE IS TE LAAG

- 1) Namens Cliënte is in meerdere brieven gewezen op de noodzaak om minimaal 90 MW aan ruimte te bieden voor een financieel haalbaar windpark. Deze noodzaak wordt hierbij nogmaals benadrukt: door het vasthouden van de gemeente Oss aan een doelstelling van niet meer dan 0,514 PJ aan opwekcapaciteit, ontstaat het risico dat het project onvoldoende economisch perspectief biedt voor een gezonde businesscase. Het Windcollectief verzoekt dan ook in het Programma ruimte te maken voor minimaal 90 MW.
- 2) Cliënte signaleert dat de gemeenten de inwoners stimuleren om te elektrificeren, dat er een verhoging is geweest van landelijk beleid naar 55% CO₂-reductie in 2030 en voornamelijk dat er ook ná 2030 nog veel moet gebeuren voor de opwek van duurzame energie. Zo is het doel om in 2050 energieneutraal te zijn en 95% minder broeikasgassen uit te stoten. Ten eerste is duidelijk dat een opwek van 0,514 PJ mogelijk onvoldoende is om de doelstellingen voor 2030 te halen. Maar daarnaast worden de gemeenten ten zeerste aangeraden om ook verder te kijken naar de toekomst. Het is logischer en bestendiger om de lange termijnambities en de toenemende behoefte aan duurzame energie na 2030 nu al mee te nemen in het Programma. Door nu niet te kijken naar mogelijkheden en kansen voor meer opwek binnen de Duurzame Polder is het Programma niet toekomstbestendig om de doelstellingen na 2030 en richting 2050 te halen. Het Windcollectief verzoekt daarom in het Programma alvast ruimte te maken voor het halen van de doelstellingen na 2030.
- 3) De ruimtelijke aanvaardbaarheid van een windpark in de Duurzame Polder is niet afhankelijk van de mogelijke hoeveelheid op te wekken duurzame energie. Het toelaten van meer duurzame energie betekent dus niet een afname van de ruimtelijke aanvaardbaarheid. Maar een mogelijke minimale hoeveelheid duurzame energie is wel voorwaardelijk voor een goed project.

2 GEBODEN FYSIEKE RUIMTE SCHIET TEKORT VOOR DOELSTELLING

- 4) De gemeente Oss heeft de doelstelling om 0,514 PJ (142 GWh/jaar) op te wekken met windturbines in de Duurzame Polder voor het jaar 2030. Als het VKA onvoldoende ruimte biedt voor de plaatsing van het aantal windturbines noodzakelijk voor die doelstelling, dan staat het VKA met de huidige eisen aan het halen van de doelstelling in de weg. Het Programma werkt dan belemmerend voor de besluitvorming over het windpark.
- 5) In het proces tot het komen van een VKA is door Cliënte in een eerdere brief van 28 maart 2024 aangekaart dat de energieopbrengstberekeningen te optimistisch zijn ingestoken. Er was gerekend met geëxtrapoleerde data van het KNMI, dat leidde tot een windsnelheid van 8,1 m/s. Dit was naar het oordeel van het Windcollectief te optimistisch, aangezien er een verschil is van 12% met de windmetingen verricht op basis van LIDAR binnen het gebied, die uitkomen op 7,8 m/s. Het Windcollectief heeft de LIDAR-data ter beschikking gesteld om tot realistischere

energieopbrengstberekeningen te komen. Echter, in de bij het Programma ter inzage gelegde documenten, met name Bijlage II 'Energieopbrengsten voorkeursalternatief windenergie Duurzame Polder', wordt nog steeds gerefereerd aan de 8,1 m/s vanuit geëxtrapoleerde KNMI-data. In deze Bijlage II is nergens een referentie te vinden van de door Cliënte eerder aangeleverde LIDAR-gegevens of een windsnelheid van 7,8 m/s. Dit toont aan dat bij het vaststellen van het VKA geen rekening is gehouden met een meer realistisch windsnelheidsdata op basis van de aangeleverde LIDAR-gegevens. Het Windcollectief verzoekt dan ook om bij vaststelling van het Programma uit te gaan van de meest recente en bruikbare gegevens.

- 6) Verder hebben de gemeenten geen rekening gehouden met belangrijke verliezen van elektriciteitsproductie binnen een windpark, waardoor de uiteindelijke opbrengst lager zal zijn dan in het Programma voorzien. Dergelijke verliezen betreffen het verlies door onbalans en onderhoud, de verliezen van kabels en transformatoren en de degradatie van de turbinebladen. Als deze verliezen wel worden meegenomen is een totaalverlies van 13,1% realistisch, terwijl de ter inzage gelegde energieopbrengstberekeningen uitgaan van een verlies van 8%. Naar het oordeel van het Windcollectief is het noodzakelijk uit te gaan van een realistische energieopbrengstberekening om de restopgave van 0,514 PJ te behalen. Als dat niet wordt gedaan, dan worden de gemeenten mogelijk genooddaakt in de toekomst nog nieuwe windturbines bij te plaatsen om de doelstelling alsnog te halen. Het Windcollectief verzoekt dan ook bij de vaststelling van het Programma rekening te houden met de grotere verliezen.
- 7) Cliënte stelt vast dat er in het Programma terecht wordt uitgegaan van de P90-waarde. Daarmee wordt een realistischer beeld gegeven van de haalbaarheid van de restopgave. Maar om voldoende zekerheid te verkrijgen voor het halen van de restopgave is het echter noodzakelijk om de volledige beschikbare ruimte binnen de twee kilometergrens van de gemeente Oss te gebruiken. Daarvoor is het nodig om bij de noordelijke grens van het VKA niet een grotere afstand aan te houden dan twee kilometer. Naast dat de afstand van 2 kilometer zelf niet dragend is gemotiveerd, mist ook elke degelijke onderbouwing van deze grotere afstand. Zie voor een nadere onderbouwing hiervan verderop in deze brief bij 'Bestuurlijke uitgangspunten VKA'. Het Windcollectief verzoekt in ieder geval om geen grotere afstand dan 2 kilometer aan te houden, voor zover überhaupt wel aan deze grens van 2 kilometer vast wordt gehouden.

3 VOORSTEL MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ALTERNATIEF NIET MEEGENOMEN

- 8) In de brief aan gemeente Oss van 28 maart 2024, die bij separate brief dezelfde dag aan het college van gemeente 's-Hertogenbosch is doorgestuurd, is een Maatschappelijk Verantwoord Alternatief ("MVA") voorgesteld. Met het MVA is nagegaan wat er mogelijk is binnen de gestelde beleidskaders, wanneer de 0,514 PJ wordt losgelaten. Met inachtneming van de kaders, inclusief de gewenste afstand van 2 kilometer tot woonkernen, is een opstelling van minimaal 10 turbines met een totaal vermogen van 70 MW mogelijk. De businesscase is vanwege de beperkte omvang van het MVA fragiel, maar als de overige kaders niet te beperkend zullen zijn, lijkt het realiseerbaar. Het MVA komt daarmee tegemoet aan de gestelde gemeentelijke doelstellingen met evident minder bezwaren voor de omgeving en past daarom beter dan het VKA. Voor het MVA is een intentieverklaring tot stand gekomen tussen betrokken partijen als Brabants Landschap, Staatsbosbeheer, Brabantse Milieufederatie, IVN Den Bosch, Agrarische Natuurvereniging en Windcollectief Oss - Den Bosch. Het is een sociaal maatschappelijk breed gedragen en uitvoerbaar alternatief, waarmee ook de gemeentelijke doelen gehaald kunnen worden. In het plan-MER mist de procesbeschrijving van het voorgedragen MVA. In andere woorden; hoe is met het voorgedragen MVA, als redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatief, omgegaan bij het alternatievenonderzoek in het plan-MER dan wel waar staat de onderbouwing waarom het MVA niet is meegenomen of het VKA niet is aangepast naar aanleiding van het MVA? Het Windcollectief heeft in

NEW _____

het plan-MER-proces geen terugkoppeling gekregen van het voorgedragen MVA en wat hiermee is gedaan in het ter inzage gelegde plan-MER. Verder is ook in het Programma niets gedaan met het MVA. Dit vormt een gebrek in uw besluitvorming, aangezien juridisch gezien een realistisch voorgedragen alternatief in het plan-MER-proces dient te worden meegenomen. Het Windcollectief verzoekt dan ook dit gebrek in de besluitvorming te repareren door alsnog het MVA kenbaar en zorgvuldig daarin te betrekken.

4 VOLDOET NIET AAN BESTUURSOVEREENKOMST, WANT TE LAAT

- 9) Op 12 oktober 2021 is de 'Bestuursovereenkomst Project Duurzame Polder' getekend tussen, destijds, ministerie van Economische Zaken en Klimaat ("EZK"), het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant en de colleges van de gemeente 's-Hertogenbosch en de gemeente Oss. In de bestuursovereenkomst is afgesproken om uiterlijk 1 januari 2025 de benodigde vergunningen voor de realisatie van projecten te hebben verleend. Deze afspraak sluit aan bij het Klimaatakkoord. In het plan-MER staat dat dit is opgeschoven en dat *"mogelijk vergunningverlening in 2025 plaatsvindt"*. Deze vertraging zou zijn gedaan naar aanleiding van een gemeentelijk besluit, zoals vermeld in voetnoot 2 op pagina 30 en voetnoot 1 op pagina 230 van het plan-MER. Een dergelijk besluit is niet te vinden op de website van gemeente Oss. We vragen ons af wat de grondslag is voor een gewijzigde procesaanpak en in hoeverre dit aansluit aan bestuursovereenkomst. Daarnaast willen wij onder de aandacht brengen dat vergunningverlening voor projecten prioriteit dienen te zijn voor het behalen van de doelen voor 2030. Wij vragen de gemeente dan ook om een spoedige vergunningverlening urgentie te geven en waar nodig hier extra maatregelen voor te treffen. Uit het Programma en het plan-MER blijkt nog niet dat de gemeente maatregelen neemt om de vergunningverlening zo snel mogelijk te laten plaatsvinden.

5 INSTEEL ECOLOGISCHE COMPENSATIE

- 10) In artikel 8, lid 3 Bestuursovereenkomst staat dat indien het niet mogelijk is om negatieve effecten op de natuurdoelen te mitigeren er kan worden overwogen om compensatie toe te passen. Artikel 8, lid 3, sub b Bestuursovereenkomst stelt vervolgens: *"eventuele (natuur)compensatie voor het project Duurzame Polder heeft plaats op het grondgebied van die gemeente waar de hernieuwbare elektriciteit wordt opgewekt en waarbij de betreffende Gemeente dit borgt in het omgevingsplan, voor zover dat nodig is omdat de (natuur)compensatie niet past binnen het geldende omgevingsplan. Mocht dit niet mogelijk zijn dan wordt in de stuurgroep, bedoeld in artikel 5, vijfde lid, overleg gevoerd om tot een oplossing te komen."* Oftewel, in de Bestuursovereenkomst hebben gemeenten afgesproken dat natuurcompensatie dient plaats te vinden in de eigen gemeente.
- 11) Het uitgangspunt in het Programma voor compensatie is dat dit plaatsvindt op het grondgebied van de Gemeente waar de aantasting van Natuurwaarden zich voordoet, tenzij dit ecologisch gezien niet mogelijk is. Compensatie op het grondgebied van de andere Gemeente geschiedt in nauw overleg met die Gemeente. Hiermee wijkt het Programma dus af van de Bestuursovereenkomst door de mogelijkheid van compensatie buiten de eigen gemeente. Waarom wijkt het Programma op dit punt af van de Bestuursovereenkomst? Het Windcollectief verzoekt om het Programma op dit punt zodanig aan te passen dat het aansluit bij de afspraken uit de Bestuursovereenkomst.

6 BESTUURLIJKE UITGANGSPUNTEN VKA

- 12) Op pagina 255 van het plan-MER wordt het uitgangspunt gegeven dat de 2 kilometer grens tot de bebouwde kom is vastgezet omwille het woon- en leefklimaat in de woonkernen zoveel mogelijk te beschermen. Dit zou in het kader van geluid een bovenwettelijke maximale geluidsnorm van 42 dB lden

op woningen garanderen. Echter, bij de contourafstanden van 42 dB Lden (pagina 162 van het plan-MER) staat een afstand van 990 meter vermeld. Kortom, voor een maximale geluidsbelasting van 42 dB Lden is het niet noodzakelijk om 2 kilometer aan te houden, maar kan al worden volstaan met 1 kilometer. Wat is dan de juridische en milieutechnische onderbouwing om 2 kilometer aan te houden binnen gemeente Oss? Deze onderbouwing kan naar het oordeel van het Windcollectief niet worden gevonden in de beperking van mogelijke negatieve gezondheidseffecten die met name gekoppeld zijn aan geluid en zichteffecten. Het beschikbare wetenschappelijke onderzoek geeft geen basis voor een dergelijke afstand, zodat het vasthouden van die afstand onzorgvuldig en gebrekkig gemotiveerd is. Voor woningen in het buitengebied is ook de bovenwettelijke norm losgelaten, aangezien anders geen ruimte zou zijn voor windturbines. Het is verder niet uit te leggen dat in de gemeente Den Bosch de afstand 1 kilometer is, terwijl dit in Oss dus 2 kilometer is. De reden hiervoor zou zijn dat er in de gemeente Oss een grotere afstand kan worden aangehouden, omdat het binnen deze gemeente een groter gebied omvat. Dit is echter feitelijk onjuist, omdat juist in de gemeente Oss meer ruimte nodig is voor windturbines. Meer ruimte is ook nodig voor de lange termijnambitie van de gemeente Oss om energieneutraal te worden in 2050.

- 13) Concluderend mist een goede onderbouwing waarom een 2 kilometergrens tot woonkernen wordt aangehouden in gemeente Oss. Daar bovenop mist een degelijke onderbouwing dat er een grotere afstand dan 2 kilometergrens wordt aangehouden in het noordelijke deel van Oss in het VKA. Het hanteren van deze afstanden is dan ook onzorgvuldig tot stand gekomen en gebrekkig gemotiveerd. Verder is de toepassing daarvan onevenredig, gezien de grote nadelige gevolgen daarvan voor enerzijds het Windcollectief en anderzijds het algemeen belang gediend met duurzame energie. Het Windcollectief verzoekt daarom, wederom, om het loslaten van de 2 kilometergrens en in ieder geval de afstand van meer dan 2 kilometer te schrappen in het noordelijk deel.

7 HET IS ÉÉN DUURZAME POLDER

- 14) In het Programma staat: *"De Gemeenten treden bij de vergunningverlening in overleg om een situering van de Windturbines vast te stellen die op het grondgebied van beide Gemeenten een optimale energieopbrengst genereert. De Gemeenten verwachten dat Initiatiefnemers in beide Gemeenten de situering van de Windturbines in hun vergunningaanvraag onderling afstemmen. De opstelling van de Windturbines in de Gemeente 's-Hertogenbosch mag niet tot een onaanvaardbaar windverlies leiden op het grondgebied van de Gemeente Oss (en vice versa)."* Het Windcollectief ziet de Duurzame Polder als één geheel om in duurzame energie te voorzien. Het Windcollectief acht het dan ook vanzelfsprekend dat er afstemming plaats moet vinden om de polder als geheel optimaal in te richten. Bij het bestaan van meerdere initiatiefnemers is er wel een risico dat afstemming niet goed verloopt, vergunningsprocedures niet tegelijk lopen of deze initiatiefnemers ongelijk worden behandeld. Als één project eerder wordt gerealiseerd zonder rekening te hebben gehouden met een ander project, zal dit tweede project de beschikbare ruimte minder optimaal kunnen gebruiken. Deze belemmering kan het halen van doelstellingen belemmeren. Gezien deze potentiële risico's is het wenselijk om de optimale inrichting van de polder beter vast te leggen in het Programma. De huidige beschrijving is te vrijblijvend. Namens Cliënte wordt dan ook verzocht om de optimale invulling van het gebied duidelijker vast te leggen als eis vanuit de gemeente(s).

8 CONCLUSIE

- 15) Namens Cliënte verzoek ik uw Colleges om met inachtneming van deze zienswijze het Programma gewijzigd vast te stellen. Daartoe moet de beschikbare fysieke ruimte voor windturbines worden vergroot en de limiet van maximaal 0,514 PJ worden losgelaten. Verder moet een doorkijk worden gemaakt

NEW _____

voorbij 2030, zodat de invulling van het gebied robuust en toekomstbestendig is voor de komende decennia.

Met vriendelijke groet,

NewGround Law B.V.

E.M.N. (Erwin) Noordover

EN

NewgroundLaw
Gustav Mahlerplein 27 1082MS AMSTERDAM The Netherlands

Frankering betaald

R Aangetekend

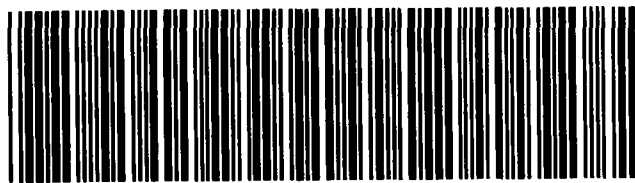
D-A-1

College van B&W gemeente Oss
Afd. Ruimtelijke Ontwikkeling
Postbus 5
5340BA OSS

Recommandé

3SJUAA6843583

NL

3SJUAA6843583

P2202

NEW

NEW _____

NewGround Law B.V.
Gustav Mahlerplein 27
Symphony offices (5th floor)
+31858081300

Postbus 7975
1008 AD Amsterdam